

■ Undgå faldgruber når der installeres varme i stalden

■ Ventilationen på fuldt når der bliver strøet

■ Alarmanlæg med GSM-mobil abonnement

■ Brugerkursus i DOL 34H og DOL 234

Jonna Toft i den nye slagtesvinestald, hvor forudsætningerne var til stede for at det kunne blive en succes fra starten.

Store forventninger til ny slagtesvinestald

Det blev dog ikke så let at starte i en ny stald, som Jonna Toft havde set frem til

For Jonna Toft, Brønderslev, var det ti års drømme, der sidste år blev kronet med færdiggørelsen af en ny stald til slagtesvin.

- Jeg har længe syntes, det kunne være en stor udfordring for mig at etablere egen svineproduktion, siger Jonna Toft, der er uddannet landbrugstekniker.

Det var derfor med store forventninger, at hun fik de første grise inde i den nybyggede stald med 2000 stiplader og opdelt i fire sektioner.

- Forudsætningerne var tilstede for at det kunne blive en succes. Den første uge gik det også rigtig godt. Derefter begyndte der at komme halebid og slagsmål. Det var stort set i alle stier, og vi kunne ikke finde noget mønster for,

hvorfor det skete. Så jeg må sige, at den såkaldte nystaldseffekt hurtigt var overstået, siger Jonna Toft.

Hun tænkte, at det måske kunne være noget med ventilationen, og kontaktede derfor servicetekniker Torben Krog, SKOV, som havde stået for etablering af ventilationen i stalden.

- Jeg foretog nogle tilretninger af spjælde og nogle mindre ændringer i computerstyringen, og det så ud til at have en vis virkning, fortæller Torben Krog.

Jonna Toft havde også problemer med foderautomaterne, da der var for meget tryk på vandet, så tørfoderet blev vådt og dermed gav tilstopning i foderautomaterne.

Én ændring ad gangen

- Jeg var meget fokuseret på, at problemerne skulle løses, og derfor foretog jeg kun én ændring af gangen for at se virkningen, inden

jeg tog andre initiativer. Jeg ringede flere gange til Torben Krog, og vi har haft mange, gode dialoger undervejs både i telefonen og i stalden, siger Jonna Toft.

Hun lavede blandt andet foderforsøg med tilsætning af salt og mineraler, skruede op for rumvarmen og gav grisene forskelligt beskæftigelsesmateriale. Men det hjalp ikke mærkbart.

- Jeg var også i kontakt med min leverandør af grisene for, at vi kunne give dem en så blid overgang som muligt til den nye stald. Den første uge i stalden gik det altid godt. Problemerne opstod i den anden uge.

Holdt sig ude af stalden

- I begyndelsen brugte jeg al min tid i stalden. Men Torben Krog sagde til mig, at min konstante tilstedeværelse i stalden kunne blot skabe mere uro, og det var ganske

rigtigt - jeg kunne alligevel ikke gøre noget.

Efterhånden som der er kommet nye hold grise ind, er problemerne aftaget.

- Jeg tror, det er stalden, der skal slides til. Der kan være dampe fra beton, støv eller helt andre faktorer, som vi ikke kender. Desuden får man også indarbejdet en rytme og ved, hvad man skal lægge mærke til, siger Jonna Toft, der glæder sig over, at tilvæksten er kommet op over 900 gram dagligt og med et foderforbrug på 2,69 foderenheder pr. kg tilvækst.

- Jeg stræber efter 1000 gram daglig tilvækst, men det kræver den rigtige fodermester, siger Jonna Toft med et smil, og som nu venter spændt på, hvordan grisene vil reagere, når udetemperaturen stiger.

Søren Hundahl, t.v., har stået for installation af varmeanlæg i Jonna Tofts nye stald med 2.000 stipladser, mens Torben Krog har stået for klimastyringen.

Undgå faldgruber når der installeres varme i stalden

Søren Hundahl fra VVS-firmaet J. Hundahl i Thisted advarer mod at underdimensionere varmeanlægget

Det er dejligt og praktisk for både dyr og mennesker med varme i svinestalden og i velfærdsområderne.

- Men det skal projekteres og dimensioneres rigtigt, for ellers kan det blive spild af dyr energi. Og så skal man ikke spare de sidste penge og underdimensionere varmeanlægget i en stald, der måske skal stå i 20-30 år, siger en af de mest erfarne VVS-folk på området, Søren Hundahl fra J. Hundahl, A/S, Thisted.

Vi har sat ham stævne i svinestalden hos Jonna og Hans Toft, Brønderslev, hvor han har stået for installation af rumvarmen. Vi vil høre ham, hvad man specielt skal være opmærksom på, når der skal installeres varme i stalden.

- Blandesløjfen er et af de vigtigste elementer i varmeanlægget. Den er forsynet med en lille, kraftig pumpe, som får vandet til at cirkulere hele tiden, så der bliver den samme temperatur i begge ender af stalden. Tilføres der noget varme, bliver det hurtigt sendt rundt i systemet. Har man ikke blandesløjfesystemet, kan vandet være 65 °C, når det føres ind i stalden og 25 °C, når det kommer retur.

Varmetabet opstår, fordi rørene optager så meget af varmen. Med blandesløjfe er der så meget fart på det varme vand, at varmetabet måske kun bliver to-tre procent.

Konstant varme

Søren Hundahl understreger, at dimensioneringen er vigtig for at få en konstant varme.

- Her i stalden har den i det seneste døgn kun haft et udsving på 0,5 °C selv om udetemperaturen svingede fra 3 til 12 grader.

Søren Hundahl siger, at det også er vigtigt, at ventilation og varme er dimensioneret sammen. En væsentlig forudsætning for ro i stalden og god tilvækst er, at varme og ventilation fungerer godt.

Nogle vil måske synes, at de kan klare sig uden varme i stalden, men selv om sommeren kan det være hensigtsmæssigt at få lidt varme på om morgenen, så fugten hurtigt kan komme ud af stalden.

Varmerørene er placeret langs hele muren under vægventilerne. Dermed bruges varmen fra røret til at bære den kolde luft fra vægventilerne oppe, så den ikke slår ned i stien men bliver fordelt over hele stalden.

Virkelig kolde dage

Søren Hundahl mener, at en af faldgruberne ved anskaffelse af varmeanlæg er, at varmeanlægget kun dimensioneres til at klare en temperatur på minus 1 °C i stedet for minus 5 °C, som han altid vil foreslå. Det gør han for at være sikker på, at der er tilstrækkelig kapacitet på varmeanlægget på de kolde dage, hvor der virkelig er behov for det.

- Vil man benytte varmt vand til højtryksrensere, er det vigtigt, at kedler og rør fra starten bliver dimensioneret til det.

Og det er en god idé at bruge varmt vand, for med koldt vand køler man betonen ned. Det kræver flere kilowatt at tørre den igen og varme stalden op end at bruge varmt vand på 35-40 °C, siger Søren Hundahl.

En lille, kraftig pumpe sørger for at der bliver samme temperatur i begge ender af stalden.

Renovering

- Det er sjældent, at man kan klare sig med det eksisterende anlæg til også at opvarme en udvidelse af stalden. Ofte sætter vi derfor en ekstra kedel ind og trækker rørene direkte til den renoverede eller nye stald, for vi går altid efter kun at få én varmeledning til hver stald, for ellers bliver det umuligt at styre.

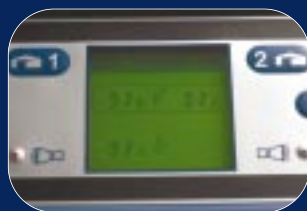
Gulvvarme

Gulvvarme til farestalde og fravænningsstald skal være forsynet med blandesløjfe for hver sektion. Det vil give den samme temperatur overalt i sektionen. Kører man flere sektioner på samme blandesløjfe skal man regne med, at der også vil være samme temperatur i alle sektioner, og det er normalt ikke hensigtsmæssigt, da grisene kan have forskellig størrelse og dermed forskelligt behov for varme.

Søren Hundahl advarer mod at bruge gulvvarme som rumvarme og tro, at man kan tørre en vasket stald med gulvvarmen.

- Man skal være oppe på mærkerne ved gulvvarme, for er grisene ved at få det for varmt, og man skruer ned for varmen, går der mindst et døgn, før det har nogen virkning. Har man lukket helt ned, mens stalden står tom, skal man regne med, at det kan tage fra 3-4 døgn, før gulvet igen er varmt.

Søren Hundahl anbefaler at benytte en frekvensstyret pumpe, som kun kører, når der er behov for det. Dels sparer det energi, og dels undgår man, at der kommer luft i systemet.

klima for vækst

Ventilationen på fuldt blus når der bliver strøet

Niels Holten Hansen, t.v. og Henning Bak nyder den gode luft i stalden, når der dagligt strøs med halm.

Niels Holten Hansen, Aars, undgår støv i stalden ved hjælp af klimastyringen DOL 234

Der er frisk halm til grisene hver morgen i staldene på den tidligere tyrestation ved Aars. Mens der bliver strøet, kører ventilationsanlægget for fuld kraft af hensyn til både dyr og mennesker i stalden.

Det er en specielt funktion i klimastyringen DOL 234, der sørger

for at få halmstøvet væk fra stalden. Niels Holten Hansen udnytter automatikken til at sørge for, at vægventilerne bliver åbnet helt, og udsugningen går op i maksimale omdrejninger i tyve minutter på samme tidspunkt hver dag.

Dejlig frisk luft

- Det er en god lille finesse ved anlægget, som vi nødigt ville undvære. Vi kommer af med støvet, og når vi har strøet, er der en dejlig frisk luft i stalden, siger Niels Holten Hansen.

Helt uafhængig af udetemperatur og fugt kører ventilationen på fuld kraft, mens der bliver strøet.

- Temperaturen i stalden falder undervejs, og sidste vinter kom den ned på 16 °C, men det betyder ikke noget for grisenes velbefindende. De kan sagtens holde varmen alligevel, fordi aktivitetsniveauet er højt, når de får frisk halm, siger Niels Holten Hansen.

Han overtog den tidligere tyrestation for fire år siden. Det ville være for dyrt at indrette den med

spalter, og derfor valgte han en billig og nem løsning og indrettede stier med dybstrøelse.

- Halmen bliver bragt ind med samme lille maskine, som vi bruger til at fjerne gødningsmatten med senere. Vi bruger cirka et halvt kg halm for hvert kg foder, grisene æder. Håndteringen af halmen går lettere, end vi havde regnet med. Og rent økonomisk kan det godt hænge sammen at bruge halm, for vi behøver ikke noget varmeanlæg i stalden, da dybstrøelsen afgiver tilstrækkelig varme.

Niels Holten Hansen indkøber årligt 7.000 grise ved 7 kg, hvoraf omkring 3.000 sælges som 30 kg grise mens han selv feder resten op.

- Vi har ingen adfærdsmæssige problemer med halebid, og det gælder også i slagtesvinestalden, hvor de går på fuldspalter. Det kan måske forklares ved, at de får en god start her på dybstrøelsen, siger Niels Holten Hansen.

Alarmanlæg med GSM-mobilabonnement

Billigt og hurtigt at etablere

Når svinestalden ligger ude på åben mark, er det lettere at benytte et GSM-mobilabonnement sammen med alarmanlægget DOL 2200 end at skulle etablere fast telefonforbindelse.

Det er også baggrunden for, at Peter Jensen, Tommerup på Fyn for nylig har fået installeret et alarmanlæg med GSM-modul. En løsning, som flere svineproducenter har efterspurgt på det sidste.

Hans nye stald ligger 400 meter ude på åben mark på lejet jord. Da han syntes, det var for omstændeligt, at der skulle graves alene for at få lagt telefonledning ned, og der samtidig var ventetid på installationen, valgte han en mobil-løsning.

- Det er også væsentlig billigere. Jeg har et abonnement, som i princippet er gratis. Der skal kun betales for samtalerne, og det vil sige alarmeringer, siger Peter Jensen.

- Skulle vi have en fast telefonforbindelse skulle jeg dels betale 2.000 kr. i etableringsomkostninger, og dels skulle jeg betale en fast abonnementsafgift. Så jeg valgt den hurtige og billige løsning. Og dækningsforholdene for GSM er optimale på stedet, så der var ikke så meget at betænke sig på, siger Peter Jensen.

Kontroller lav temperatur alarm

Svineproducenter med klimastyringen DOL 34/DOL 234 skal være opmærksom på, hvordan "lav temperatur" alarm er indstillet.

Står den på "Off", betyder det, at den er slået fra. Dermed bliver der ikke givet nogen alarm, hvis temperaturen i stalden af en eller anden grund falder.

Til opslagstavlen

Kursus i klimacomputere DOL 34H og DOL 234

Arbejder du til daglig med klimacomputerne DOL 34H eller DOL 234 har du mulighed for at komme på kursus og blive endnu bedre til at bruge computeren.

Indhold:

Vi vil kigge på nogle af de mere avancerede funktioner, og herunder bliver der lagt vægt på højtrykscøling og overbrusning.

Det bliver en blanding af teori og praktisk brug af computeren.

I forbindelse med kurset får du også en rundvisning på virksomheden.

Dato:

DOL 234: Tirsdag den 31. maj 2005

DOL 34H: Tirsdag den 7. juni 2005

Begge dage fra kl. 10.00 til 14.30.

Sted:

Hos SKOV, Hedelund 4, Glyngøre.

Tilmelding:

Bindende tilmelding sker telefonisk til:

Helle Kaastrup, 72 17 55 47 eller Randi Woxholt 72 17 55 50

Højst 15 deltagere på hvert kursus efter "først til mølle" princippet.

Yderligere tilmeldte vil komme på venteliste.

Ansættelse

Jørgen Yde Jensen

Jørgen Yde Jensen tiltræder den 1. juli som ny administrerende direktør for SKOV A/S, Glyngøre.

Jørgen Yde Jensen, 50 år, er uddannet teknikingeniør fra Århus Teknikum og kommer fra en stilling som administrerende direktør for bb electronics, der er Danmarks førende servicevirksomhed inden for elektronikproduktion. Virksomheden har produktion i Horsens, Give, Sønderborg og Kina.

Fra 1996 til 2002 var Jørgen Yde Jensen direktør i Ericsson DiAx, og han har tidligere beklædt en række forskellige stillinger hos Bang & Olufsen og Ericsson DiAx.

Jørgen Yde Jensen har desuden et godt kendskab til landbruget med blandt andet en driftslederuddannelse fra Asmildkloster Landbrugsskole.

I SKOV A/S afløser Jørgen Yde Jensen administrerende direktør Flemming Skjalm-Rasmussen, der har valgt at gå på pension fra 1. juli 2005.

Johannes Laursen

Johannes Laursen, 22 år, er ansat som servicetekniker. Han er uddannet som elektronik fagtekniker hos SKOV og fortsætter nu i en ny stilling som servicetekniker, hvor han specielt skal servicere kunder i Midtjylland.

Claus Kolbe Nielsen

Brian Rasmussen

Claus Kolbe Nielsen, 37 år, og Brian Rasmussen, 35 år, er ansat som montører i nye stillinger. De bor på Fyn og skal fortrinsvis udføre montagearbejde på Fyn, i Sønderjylland og på Sjælland.

Claus Kolbe Nielsen og Brian Rasmussen har tidligere udført lignende montage ved Skiold Echberg.

Ring og få en snak med en af vore distriktschefer

Nordjylland

Karsten Svenningsen
tlf. 72 17 55 39 · ksv@skov.dk

Vestjylland, Midtjylland

Niklas B. Clausen
tlf. 72 17 55 18 · nbc@skov.dk

Vestjylland, Midtjylland, Østjylland

Ole Petersen
tlf. 72 17 55 92 · op@skov.dk

Sønderjylland

Knud Erik Riis
tlf. 72 17 55 86 · ker@skov.dk

Fyn/Sjælland og Bornholm

Klaes Kappel,
tlf. 72 17 56 28 · kka@skov.dk

Himmerland, Djursland, Østjylland

Mogens Kaasgaard
tlf. 72 17 56 06 · mk@skov.dk

SKOVs serviceelektrikere

Elektrikeren i Nord A/S

Sigencevej 1, Borup, 9760 Vrå
tlf. 98 98 10 52 · fax 98 98 10 50

Mesinge El-forretning

Mesinge Mark 7, 5370 Mesinge
tlf. 65 34 10 84 · fax 65 34 10 33
bil 20 27 67 84

Marstrup El-forretning

Knokbjerg 94, 6100 Haderslev
tlf. 74 57 62 20/74 57 56 30
bil 21 69 64 95 · fax 74 57 60 20

Dalmoese Elservice ApS

Hovedgade 34, 4261 Dalmoese
tlf. 58 18 80 16

SKOVnyt

SKOVnyt er udgivet af

SKOV A/S
Hedelund 4, Glyngøre,
7870 Roslev
Tlf. 72 17 55 55
Fax 72 17 59 59
info@skov.dk
www.skov.dk

Redaktion: Stig V. Jørgensen (ansv. redaktør), Paul R. Jeppesen, Per B. Rasmussen og Helle Kaastrup, SKOV A/S samt Helge Lynggaard, Pressebureauet Århus

Oplag: 9.000

Tryk: DataGraf Auning AS